

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ
**„OPŁATA DROGOWA JAKO NARZĘDZIE PRZESUNIĘĆ
MIĘDZYGAŁĘZIOWYCH W PRZEWOZACH ŁADUNKÓW”**

Współczesny europejski transport stoi przed wieloma wyzwaniami, spośród których za najważniejsze uznaje się zanieczyszczenie środowiska naturalnego, zagrożenie bezpieczeństwa, kongestię oraz generowanie hałasu. Zjawiska te mają negatywny wpływ na procesy społeczno-gospodarcze i generują koszty zewnętrzne. Sprawia to, że ciężarowy transport samochodowy jest istotnym obszarem działań mających na celu ograniczenie negatywnych skutków jego aktywności transportowej.

W związku z tym, w polityce transportowej Unii Europejskiej ukształtował się paradygmat przesunięć międzygałęziowych, promujący działania na rzecz obniżenia szkodliwego wpływu transportu na środowisko. Praktycznym jego wymiarem ma być odciążenie transportu samochodowego, zwłaszcza w przewozach na dalsze odległości przez gałęzie transportu o niższym degradacyjnym wpływie na środowisko naturalne, to jest transport kolejowy i wodny śródlądowy.

Przedmiotem niniejszej pracy jest opłata drogowa, jedno z ekonomicznych narzędzi polityki gospodarczej. Podstawowym założeniem badawczym rozprawy jest wpływ opłaty drogowej na założenia paradygmatu przesunięć międzygałęziowych w kierunku przenoszenia ładunków z transportu samochodowego na kolejowy i wodny śródlądowy.

Krytyczna analiza literatury przedmiotu, metoda badań dokumentów oraz przeprowadzone badania własne pozwoliły na określenie roli opłaty drogowej w realizacji celów paradygmatu przesunięć międzygałęziowych. W wyniku przeprowadzonych badań wykazano, że opłata drogowa stanowi narzędzie wspierające realizację założeń przesunięć międzygałęziowych w przewozach ładunków. Wskazano, że stopień realizacji założeń paradygmatu *shift*, uwarunkowany poziomem skuteczności opłaty drogowej, zależy od rozwoju transportu kolejowego, który determinuje przewozy kombinowane oraz wprowadzenia sprawiedliwego kształtowania opłat za korzystanie z infrastruktury transportu samochodowego i kolejowego.

Na podstawie osiągniętych rezultatów pracy badawczej, w części koncepcyjnej przedstawiono propozycję kompleksowych działań na rzecz wsparcia założeń paradygmatu przesunięć międzygałęziowych w Polsce.